

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Rączka – Sekścińska
Sędziowie:	SA Elżbieta Milewska-Czaja SA Mariusz Wicki

po rozpoznaniu w dniu 24 marca 2021 r. w Gdańsku na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko J. A.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Elblągu

z dnia 2 września 2020 r., sygn. akt I C 50/20

I zmienia zaskarżony wyrok:

- a) w punkcie 1 (pierwszym) w ten sposób, że oddala powództwo,
- b) w punkcie 3 (trzecim) w ten sposób, że zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
- c) w punkcie 4 (czwartym) poprzez jego uchylenie;

II zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 4.050 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym;

III zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w Elblągu kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem opłaty od apelacji od uiszczenia której powódka była zwolniona.

Elżbieta Milewska-Czaja Barbara Rączka – Sekścińska Mariusz Wicki

Na oryginale właściwe podpisy.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Elblągu zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 115.682,20 zł z należnymi odsetkami, zastrzeżeniem ograniczenia odpowiedzialności pozwanej do nieruchomości objętej księgą wieczystą (...) oraz kosztami procesu, umarzając postępowanie w pozostałym zakresie.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o ustalenia i rozważania zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Apelację od wskazanego rozstrzygnięcia wniosła pozwana, zaskarżając go w pkt 1 i 3. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła:

- naruszenie prawa procesowego: art. 328 § 2 k.p.c., 227 k.p.c. w zw. z ar. 233 § 1 k.p.c.,
- naruszenie prawa materialnego: art. 5 k.c., art. 65 ust. 1 u.k.w.i.h., art. 78 u.k.w.i.h., art. 95a Prawa bankowego.

W oparciu o sformułowane w apelacji zarzuty pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku, oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

W ocenie Sądu Apelacyjnego apelacja pozwanej zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I Instancji czyniąc je podstawą własnego rozstrzygnięcia. Jednakże z poczynionych ustaleń, w ocenie Sądu Apelacyjnego, wyciągnął niewłaściwe wnioski.

Na wstępie należy przytoczyć podzielany przez Sąd Apelacyjny pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 27 listopada 2019 r. II CSK 723/18 a mianowicie, że ustalenia sądu I instancji nie są dla sądu II instancji wiążące, zatem obowiązek dokonywania ustaleń istnieje niezależnie od tego, czy wnoszący apelację podniósł zarzut dokonania wadliwych ustaleń faktycznych lub ich braku.

Dokonanie przez sąd II instancji ustaleń faktycznych umożliwia temu sądowi - stając się zarazem jego obowiązkiem - ustalenie podstawy prawnej wyroku, a więc dobór właściwego przepisu prawa materialnego, jego wykładnię oraz podjęcie aktu subsumcji. Innymi słowy, zgodnie z podstawowymi zasadami procesowymi określającymi relacje między stroną a sądem (da mihi factum, dabo tibi ius oraz facta probantur, iura novit curia), sąd apelacyjny - bez względu na stanowisko stron oraz zakres zarzutów - powinien zastosować właściwe przepisy prawa materialnego, a więc także usunąć ewentualne błędy prawne sądu I instancji, niezależnie od tego, czy zostały one wytknięte w apelacji. Jest jasne, że nienaprawienie tych błędów byłoby równoznaczne ze świadomym ich powieleniem w postępowaniu rozpoznawczym na wyższym szczeblu instancji, czego - zważywszy na istotę wymiaru sprawiedliwości i cele postępowania odwoławczego - nie można zaaprobować.

W przedmiotowej sprawie pozwana konsekwentnie powoływała się na brak wymagalności roszczenia powoda, w tym fakt niewypowiedzenia umowy pożyczkobiorcom, aczkolwiek jej argumentacja nie odnosiła się do konkretnych okoliczności faktycznych.

Mając na uwadze wyżej wskazany obowiązek Sądu Odwoławczego poczynienia własnych ustaleń faktycznych celem dokonania prawidłowej oceny zasadności roszczenia powoda, Sąd Apelacyjny ustalił dodatkowo, że warunkiem wypowiedzenia umowy kredytowej dłużnikom osobistym myśl art. § 40 umowy kredytowej łączącej ich z powodem, było niedokonanie przez kredytobiorców spłaty dwóch kolejnych rat kredytu w terminach określonych przez bank w wysłanych do kredytobiorcy i poręczycieli dwóch kolejnych przypomnień o których mowa w § 34 części ogólnej umowy.

Powód nie załączył do pozwu dokumentów wskazujących na wykonanie powyższego obowiązku zarówno w stosunku do dłużników osobistych jak i pozwanej. Również nie wykazał, że pouczył dłużników osobistych o możliwości złożenia,

w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia w myśl art. 75c ust. 2 Prawa bankowego.

Nie ulega wątpliwości, mając na uwadze doniosłość dla dłużnika wypowiedzenia umowy kredytu, że po stronie banku istnieje obowiązek dochowania wszystkich aktów staranności tak, aby wypowiedzenie umowy było ostatecznością, gdy wszelkie inne formy zdyscyplinowania dłużnika: przypomnienia, próby restrukturyzacji kredytu okażą się nieskuteczne.

Jak wskazuje się w orzecznictwie (por. wyrok Sądu Najwyższego w sprawie jak wyżej) przepis art. 75c Prawa bankowego pełni dla kredytobiorców funkcję gwarantującą dochowanie minimalnego standardu w zakresie spełnienia opóźnionego świadczenia oraz informacji o istnieniu procedury umożliwiającej restrukturyzację zadłużenia. Brak wyczerpania tej procedury czyni w ocenie Sądu Apelacyjnego wypowiedzenie umowy kredytu, jako czynność sprzeczną z bezwzględnie obowiązującym przepisem prawa, nieważną. Nadmienić przy tym należy, że powyższa interpretacja funkcji art. 75c Prawa bankowego uwzględnia kategorię brzmienia tego przepisu. Nie ulega też wątpliwości, że w omawianym przepisie brak jest sankcji nieważności czy bezskuteczności wypowiedzenia, jeśli nie zostanie ono poprzedzone wezwaniem do spłaty. Jednakże uznanie, że bank wprawdzie ma obowiązek wezwania, ale jego niedochowanie nie łączy się z żadnymi konsekwencjami oznaczałoby, iż przepis art. 75c ust. 1 jest przepisem martwym. Podobnie należy oceniać obowiązek zachowania przez bank procedury powiadamiania dłużnika i poręczycielki o zadłużeniu i konwencje niewykonania tego obowiązku przez bank.

W konsekwencji ocenie Sądu Apelacyjnego nie doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy kredytowej dłużnikom osobistym. Powyższe skutkuje uznaniem skierowania powództwa o zapłatę przeciwko dłużnikowi rzeczowemu za przedwczesne.

Odnosząc się do dalszych zarzutów apelacji, a nakierowanych na naruszenie prawa procesowego należy wskazać, że zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. z pewnością stanowi zarzut naruszenia art. 327¹ k.p.c., i nie zasługiwał na uwzględnienie. Sąd Apelacyjny w całości podziela orzecznictwo Sądu Najwyższego ukształtowane na tle stosowania art. 328 § 2 k.p.c. w jego brzmieniu obowiązującym do dnia 7 listopada 2019r., a mianowicie, że obraza wskazywanego przepisu być podstawą skutecznej apelacji tylko w wyjątkowych okolicznościach, tj. wtedy gdy wady uzasadnienia uniemożliwiają dokonanie kontroli instancyjnej lub kasacyjnej (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 11 maja 2000 r., I CKN 272/00, LEX nr 1222308; z dnia 14 listopada 2000 r., V CKN 1211/00, LEX nr 1170145; z dnia 18 lutego 2005 r.). Nie ulega wątpliwości, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera wszystkie niezbędne elementy o jakich mowa we wskazywanym przepisie k.p.c. i pozwala na merytoryczną ocenę prawidłowości zaskarżonego rozstrzygnięcia. Zatem powyższy zarzut apelujących należało uznać za chybiony.

Zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c. nie został w żaden sposób uzasadniony, stąd brak jest możliwości odniesienia się do niego.

Sąd Apelacyjny uznał za zasadny zarzut odnoszący się do braku wykazania roszczenia powoda w zakresie kwoty 1.396 zł z tytułu kosztów, opłat i prowizji bankowych. Pozwana bowiem w odpowiedzi na pozew zakwestionowała roszczenie co do zasadny i wysokości. O ile powód w toku postępowania złożył dokumenty odnoszące się do należności głównej i odsetek, o tyle nie wskazał jakie pozycje składają się na ww. kwotę i z czego wynikają. Kwestia ta jednak wobec zmiany wyroku nie miała znaczenia dla oceny zasadności wywiezionej apelacji.

Również w sytuacji uwzględnienia apelacji nie zachodziła potrzeba odnoszenia się przez Sąd Apelacyjny do zarzutów naruszenia prawa materialnego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 §1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo.

Konsekwencją przegrania przez powoda procesu było obciążenie go należnymi pozwanej kosztami zastępstwa procesowego w oparciu o art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. i § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015 r., poz. 1800).

O kosztach zastępstwa procesowego należnych pełnomocnikowi powódki orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. i § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Elżbieta Milewska-Czaja Barbara Rączka-Sekścińska Mariusz Wicki.

Na oryginale właściwe podpisy.